

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ТЕЛӘЧЕ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ИСКЕ
ЖӘРИ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ
(дүртенче чакырылыш)

КАРАР
Чираттан тыш утырыш

«24»март 2021 ел,

№1 9

Иске Жәри авылы

«Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Иске Жәри авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә этләрне һәм мәчеләрне тоту Кагыйдәләрен раслау турында

Татарстан Республикасы Теләче районы прокурорының 2021 елның 15 мартандагы 02-01-26-2021 номерлы хатын карап, 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон нигезендә, Теләче муниципаль районы Иске Жәри жирлеге Советы карар итте:

1. «Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Иске Жәри авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә этләрне һәм мәчеләрне тоту Кагыйдәләрен күшүмтә нигезендә расларга.
2. Элеге карап гамәлдәге законнар нигезендә үз көченә керә.
3. Элеге каарны гамәлдәге законнар нигезендә бастырып чыгарырга

Теләче муниципаль районы Иске Жәри
авыл жирлеге башлыгы

Р.Р.Мараков

«Татарстан Республикасы
Теләче муниципаль районы
Иске Жөри авыл жирлеге» муниципаль берәмлекенең
вәкиллекле органының 24.03.2021ел 19
номерлы каарына күшымта

**«Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Иске Жөри авыл
жирлеге» муниципаль берәмлеке территориясендә этләрне һәм
мәчеләрне тоту Кагыйдәләре**

1 Гомуми нигезләмәләр

- 1.1. Элеге «Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Иске Жөри авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке территориясендә этләрне һәм мәчеләрне тоту Кагыйдәләре (алга таба - «Кагыйдәләр») йорт хайваннары белән гуманлы эш итү өлкәсендә бердәм һәм мәжбүри нормаларны һәм таләпләрне үтәүгә; хайваннары фатирларда, йорт биләмәләрендә, хужалык итүче субъектларда тотуга; хайваннары урамда йөртүне һәм транспортлауны оештыруга йорт хайваннары хужаларының (алга таба - «хайваннар») бурычларын һәм җаваплылығын билгели.
- 1.2. Кагыйдәләр торак пунктларда хайваннары тотуга, торак пунктларның санитар торышына, хайваннары яклауга таләпләрне билгели торган Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы норматив хокукий актлары нигезендә эшләнгән һәм барлык физик һәм юридик затларга милек рәвешенә һәм ведомство буйсынуындагы булуына карамастан кагыла.
- 1.3. Хайваннарга карата мәлкәт турында Россия Федерациясе Граждан кодексы белән билгеләнгән гомуми кагыйдәләр кулланыла. Хайван суд карары буенча хужасыннан яки гамәлдәге законнарда каралган башка тәртиптә тартып алышырга мөмкин.
- 1.4. Хайванның хужасы булып хайваннары (эт, песине) караучы физик яки юридик зат, шул исәптән хужасыз хайваннары тоту өчен кабул ителгән затлар санала. Физик затка караган территориядә дайми яшәүче хайван элеге физик затның хайваны булып санала. Предприятие (учреждение, оешма) территориясендә урнашкан һәм сак яисә башка функцияләрне башкарыручи хайван элеге юридик затның дип санала.

2. Хайваннар хужаларының бурычлары

Хайваннар хужалары бурычлы:

- 2.1. Гамәлдәге санитар қагыйдәләрне һәм гигиеник нормативларны, эпидемиягә каршы, эпизоотиягә каршы һәм санитар - гигиена чараларын үтәү өлешендә халыкның санитар - эпидемиологик иминлеген тәэммин итү өлкәсендәге законнарны үтәргә.
- 2.2. Ветеринария һәм жәмәгать куркынычсызлығы таләпләрен үтәргә, хайванның үз-үзен тотышын тәэммин итәргә, анда ул әйләнә-тирәдәгеләр һәм башка хайваннар, физик һәм юридик затлар мөлкәтенә, муниципаль милеккә куркыныч тудырмый.
- 2.3. Үз хайваннарына кирәkle қуләмдә азық-төлек һәм су бирү, төр һәм токым ихтыяжларына туры китереп йөрү, зоогигиеник тоту қагыйдәләрен үтәү.
- 2.4. Кануннарда билгеләнгән тәртиптә хайванны теркәүне һәм тәңгәлләштерүне тәэммин итәргә.
- 2.5. Кичекмәстән кешене яисә башка хайванны тешләгән хайванны, хайванны карау өчен һәм, кирәк булганда, бинаны карантинлаштыру өчен, Татарстан Республикасы дәүләт ветеринария хезмәте учреждениесенә илтеп бирергә;
- 2.6. Хайван йогышлы авыру белән авырган очракта, , яки авыруга шикләнгәндә, дәүләт ветеринария хезмәте белгеченә кичекмәстән мөрәҗәгать итәргә
- 2.7. Кичекмәстән Татарстан Республикасы дәүләт ветеринария хезмәте учреждениесенә хайваннарың кинәт үлү очраклары, аларның гадәти булмаган үз-үзләрен тотышы, кинәт агрессиясе яки хайванның башка хайваннарны тешләве турында хәбәр итәргә.
- 2.8. Үлгән хайваннарның мәетләрен ташларга һәм үлгән хайваннарны үз белдеген белән күмүгә юл куймаска, биологик калдыкларны утильләштерүнең ветеринария - санитария қагыйдәләре нигезендә хайваннарың мәетләрен утильләштерүне тәэммин итәргә.
- 2.9. Алга таба хайванны тоту мөмкин булмаганда, хужасы аны башка гражданнарга яки оешмаларга тапшырырга тиеш. Хайваннан баш тарту милекченең хайванга карата хокукларын һәм бурычларын туктатуга һәм аны башка затларга тапшырганчы туктатуга китерми.

3. Хайваннарны тотуга карата қуела торган таләпләр

- 3.1. Хайваннарны тотуга карата гомуми таләпләр: хайваннарны законнар таләпләренә туры китереп теркәү һәм идентификацияләү; хайваннарны ветеринария дәвалау-профилактика учреждениесенә дайми рәвештә карау, профилактик прививкалар, диагностик тикшеренүләр алыш бару; хайваннар һәм аның янәшәсендәге территориядә урнашкан урынның санитар торышын саклау. Гомуми файдалану урыннарында, балалар мәйданчыкларында,

тротуарларда һәм башкаларда хайваннар калдырган экскрементлар хайван хужасы тарафыннан алып қуелырга тиеш; торак урыннардагы тынлыкны һәм тынлыкны тәэмін итү, шулай ук төнлә хайваннарны йөрткәндә ишек алдында һәм урамда тынлыкны тәэмін итү; жәмәгать урыннарында хайваннарның күзәтүчесез булуын, хужалар тарафыннан озак вакытка бәйсезлектә калдырудан тыш, озатып йөрүче затларсыз калдыру.

3.2. Тыела:

читлекләрдә, будкаларда һәм вольераларда хайванның үлчәмнәренә һәм физиологик ихтыяжларына туры килми торган хайваннар тоту; хайваннарны, кагыйдә нигезендә, кирәkle үз-үзен саклау һәм хайваннарны дрессурлаштыру очракларыннан тыш, кешеләргә яки хайваннарга ташландыру; күпфатирлы йортларның гомуми кулланылыштагы урыннарында хайваннар тоту (баскыч читлекләрендә, гомуми балконнарда, кухняларда, коридорларда, йортларның подвалларында һәм башка биналарда); хайваннарны мөстәкыйль йөрту өчен чыгарырга; хайваннарны, тире, ит, башка төр хайван чималы файдалану максатыннан аулау; 14 яштән яшърәк затларга каравылчы, эре токымнарга караган этләрне мөстәкыйль рәвештә күп чыгарырга.

3.3. Фатирларда һәм йортларда хайваннарны тоту тәртибе: бер гайләле фатирларда, коммуналь фатир бүлмәләрендә хайваннарны тоту рәхсәт ителә. Хайваннарны коммуналь фатирлар бүлмәләрендә тоту күршеләрендә медицина яғыннан каршылыклар булмаганды һәм аларның язма ризалыгын алганды рәхсәт ителә; хайванның милек хокукунда яисә башка хокукта хужасының булган жир кишәрлеге территориясендә этне ирекле тоту рәхсәт ителә, бу очракта хайванның, хужасын яисә ул вәкаләт биргән башка заттан башка чыгуы рәхсәт ителми; гомуми файдаланудагы киртәләп алынган ишегалларында этне ирекле тоту, шулай ук, яшәүчеләрнең ризалыгы белән генә саклау хезмәте алып бару өчен, төnlә аны ишек алдына чыгару рәхсәт ителә; торак биналардагы хайваннар саны зоогигиеник таләпләр нигезендә аларга тоту шартларын тәэмін итү мөмкинлеге белән чикләнә. Фатирларда хайваннар, шул исәптән хужасыз хайваннар өчен приютлар һәм питомниклар оештыру тыела; милектә яки жир участогы булган эт хужаларына, участокка кергәндә, ишегалдында эт булу турында кисәтү языу урнаштырырга кирәк. Башка оешмалар, тиешле билгеләр (язулар) мәжбүри урнаштырылган очракта, территорияләре белән йөрүне тыюны билгеләргә хокуклы; күзәтүчесез хайваннар йорт хужаларыннан башка, хайваннар белән эш итүне җайга сала торган норматив хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә тоту өчен, йорт хужаларыннан башка тартып алынырга һәм приютка тапшырылырга тиеш. Ауланган хайваннар турында мәгълүмат һәркем өчен ачык.

3.4. Хужалык итүче субъектлар тарафыннан хайваннарны тоту:

хайваннарны дайми тәрбияләү тәэмін ителгән очракта, хайваннарны тоту рәхсәт ителә; әлеге максат өчен маҳсус жиһазландырылган биналар (уриннар) булмаганды, оешмаларда, учреждениеләрдә, предприятиеләрдә терлекләрне

тоту тыела; хайваннарны контролъсез үрчүне булдырмас өчен, хужалык субъектына хайваннарны стерилизацияләргә тәкъдим ителә; хайваннарны предприятиедә тоту хужалык итүче субъектның эшчәнлек үзенчәлекләрен исәпкә алыш башкарылырга һәм әлеге һәм ача якын территориядәге кешеләрнең куркынычсызлык нормаларына туры килергә тиеш; бу территориядә килүчеләрнең юклыгына алдан инанып, Предприятие территорииясен саклау өчен вольерлардагы яки бәйлелектәге саклык этләрен жибәрергә кирәк; предприятие территорииясенә кергәндә, этләр белән территорияне саклау турында кисәтү табличкасы эленеп торырга тиеш; бакчачылық, яшелчәчелек, дача кооперативлары, туристлык базалары, спорт, хезмәт һәм ял лагерьлары территорииясендә хайваннарны карап тоту әлеге Кагыйдәләр таләпләрен үтәп рөхсәт ителә һәм юридик затның локаль норматив актлары белән жайга салына. Жәйге сезон тәмамлангач, хайваннарны бакчачылық, яшелчәчелек, дача кооперативлары, туристик базалар, спорт, Хезмәт һәм ял лагерьлары территорииләрендә тиешенчә карап тормыйча калдыру тыела.

3.5. Хайваннарны урамда йөрту тәртибе:

торак биналардан, күп катлы торак йортларның подъездларыннан, башка изоляцияләнгән территорияләрдән урамга бәйдә, ә Россия Федерациисе Хөкүмәте карары белән расланган потенциаль куркыныч этләр исемлегенә кертелгән этләрне бәйдә һәм борынчык киертең чыгарырга рөхсәт ителә. Кешеләр күпләп жыела торган урыннарда эт хужасы белән бергә бәйдә һәм борынчык киелгән булырга тиеш. Этне бәйдән муниципаль берәмлек башкарма хакимијите органының норматив хокукый акты белән ирекле йөрту өчен рөхсәт ителгән урыннарда жибәрергә мөмкин. Йөрту өчен мәйданчыклар булмаганды, этләрне буш жирләрдә, әлеге Кагыйдәләрне үтәп, кеше аз булган урыннарда йөрту рөхсәт ителә; урам аша һәм автомагистраль тирәсендә күчкәндә, эт хужасы автомобиль юлының юл өлешен кисеп чыкканда хайванның ирекле контролъсез хәрәкәтләнүен булдырмаска тиеш; балалар мәйданчыкларында, стадионнарда, мәктәпкәчә, мәктәп һәм фатир территорииләрендә күршеләрендә медицина каршылыклары булмаганда һәм аларның язма ризалыгы алганда рөхсәт ителә; хужасының милек хокукунда яисә башка хокукта булган жир кишәрлеге территорииясендә этне ирекле тоту рөхсәт ителә, бу очракта хайванның хужасыннан яисә ул вәкаләт биргән башка заттан башка чикләрдән чыгу мөмкинлеге булмавын тәэммин итү шарт; гомуми файдаланудагы киртәләп алынган ишегалларында этне ирекле тоту, шулай ук төnlә каравыл хезмәте алыш бару өчен аны төnlә урамда чыгару рөхсәт ителә;

торак урыннарда асрала торган хайваннар саны аларга зоогигиеник таләпләр нигезендә тоту шартларын тәэммин итү мөмкинлеге белән чикләнә.

3.6. Хайваннарны жәмәгать транспортында йөрту куркынычсызлыкны тәэммин итүче һәм пассажирларның тынычсызлыгын булдырмый торган чараларны

Үтэгэндэ тиешле транспорт чараларыннан файдалануның билгеләнгән кагыйдәләрен үтәп башкарыла.

3.7. Ветеринария һәм санитария - эпидемиология таләпләрен үтәп, әлеге максатлар өчен махсус жиһазландырылган урыннарда хайваннар сату рөхсәт ителә.

4. Әлеге кагыйдәләрне бозган өчен җаваплылык

Әлеге кагыйдәләрне бозуда гаепле физик һәм юридик затлар, вазыйфаи затлар гамәлдәге законнар нигезендә җаваплы. Гражданнарның сәламәтлегенә китерелгән зыян яисә хайваннар мәлкәтенә китерелгән зыян законда билгеләнгән тәртиптә каплана.

Әлеге Кагыйдәләрдә каралмаган хайваннарны тоту буенча бүтән таләпләр Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасының норматив хокукий актлары белән жайга салына.